

Bruxelles, 14 octombrie 2019
(OR. en)

12836/19

COHOM 112
DEVGEN 190
FREMP 141
CFSP/PESC 754
ACP 114
COEST 222
COLAC 67
COASI 137
COAFR 200
MAMA 155
MOG 87

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Data:	14 octombrie 2019
Destinatar:	Delegațiile
Nr. doc. ant.:	12699/19
Subiect:	Concluziile Consiliului privind democrația

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor Concluziile Consiliului privind democrația, adoptate de Consiliu cu ocazia celei de a 3720-a reuniuni a sale desfășurate la 14 octombrie 2019.

Concluziile Consiliului privind democrația

1. Trăim într-o lume în care democrația este contestată și pusă la încercare. Deși în multe țări democrația este solidă, în altele se manifestă o tendință tot mai pronunțată în direcția autoritarismului. Dificultățile sunt multiple și trebuie să le combatem de urgență și în ansamblu. Cu cât un sistem de guvernare este mai democratic, cu atât societatea este mai incluzivă și mai egalitară. Se împlinesc zece ani de când Consiliul a adoptat Concluziile privind sprijinirea democrației în relațiile externe ale UE. Reînnoirea angajamentului UE a venit așadar la momentul potrivit.
2. Unul din obiectivele acțiunii externe a Uniunii Europene este promovarea democrației, a statului de drept, a universalității și indivizibilității drepturilor omului și libertăților fundamentale, astfel cum se prevede la articolul 21 din tratat. În plus, Declarația universală a drepturilor omului prevede la articolul 21 că „voința poporului trebuie să constituie baza puterii de stat [...] [,] exprimată prin alegeri nefalsificate, care să aibă loc în mod periodic [...]”.
3. Uniunea se întemeiază pe valorile respectării demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept, precum și pe respectarea drepturilor omului, astfel cum se prevede la articolul 2 din tratat. Aceste acțiuni sunt interdependente și se consolidează reciproc. Este în continuare extrem de important să se asigure coerența politicilor interne și externe ale UE. După cum se menționează în Strategia globală a UE, sprijinirea democrației, a drepturilor omului și a statului de drept pe plan extern este și în interesul strategic al Uniunii, contribuind la politica externă și de securitate comună a UE, inclusiv prin:
 - consolidarea sistemului multilateral bazat pe reguli, eficace, transparent și responsabil pe care încearcă să îl promoveze UE și partenerii săi care împărtășesc aceeași viziune,
 - facilitarea și accelerarea punerii în aplicare a Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă, în special a obiectivului 16 privind instituțiile responsabile și procesul decizional incluziv și participativ, precum și a obiectivului 10 privind reducerea inegalităților,

- crearea condițiilor pentru pace și securitate durabile și prevenirea conflictelor violente prin participare și asumarea răspunderii, prin capacitatea de reacție la plângeri și prin medierea politică a dezacordurilor,
- construirea unor societăți democratice reziliente și incluzive, capabile să creeze oportunități pentru populațiile lor, permițând totodată promovarea unei abordări bazate pe drepturi a migrației, tratarea situației strămutărilor forțate și reducerea factorilor de impulsioneare către migrația neregulamentară.

4. Consiliul reafirmă principiile cuprinse în concluziile sale din 2009 privind sprijinirea democrației și reamintește Cadrul strategic al UE privind drepturile omului și democrația din 2012 și planurile de acțiune ulterioare privind drepturile omului și democrația, precum și lecțiile învățate din experiența UE din ultimul deceniu de activitate pentru sprijinirea democrației, a libertăților fundamentale și a statului de drept în întreaga lume. De asemenea, Consiliul menționează relevanța concluziilor sale din 2019 privind asigurarea unor alegeri libere și corecte în Europa, a concluziilor sale din 2017 privind angajamentul UE față de societatea civilă în ceea ce privește relațiile externe, precum și a acțiunilor ulterioare acestora. Salută eforturile de pregătire a unui nou plan de acțiune al UE privind drepturile omului și democrația pentru perioada 2020-2024. Aceste concluzii ale Consiliului vor sta la baza planului de acțiune, dacă va fi cazul.
5. În întreaga lume, oamenii fac în continuare dovada dorinței lor ferme și puternice de a fi auziți și de a fi incluși mai mult în procesele de luare a deciziilor. Pe toate continentele, democrația își demonstrează din nou reziliența. Cu toate acestea, democrația se confruntă cu provocări noi și din ce în ce mai mari.

Dintre acestea fac parte:

- i) **subminarea proceselor democratice și a instituțiilor**, inclusiv prin păstrarea unei aparențe de democrație pentru a legitima regimurile autocratice, extinderea limitelor constituționale ale mandatelor, ingerința în sistemele judiciare, reducerea pluralismului mass-mediei, limitarea spațiului juridic și politic al partidelor din opoziție și reducerea transparenței, de către unii actori, a procesului democratic și a finanțării campaniilor politice și tematice;

- ii) **niveluri scăzute de încredere** în instituții și în politicieni ca urmare a inegalităților sociale și economice din ce în ce mai mari, a corupției și a lipsei de incluziune;
- iii) **reducerea spațiului democratic pentru societatea civilă**, inclusiv pentru apărătorii drepturilor omului și pentru activiștii din domeniul democrației, precum și pentru mass-media liberă și independentă online și offline, prin violență, persecuții și intimidare, prin legi restrictive, prin impunerea de limite la înregistrare și finanțare și prin represalii;
- iv) **situații din ce în ce mai numeroase de încălcare a drepturilor omului și a libertăților fundamentale**;
- v) **manipulare prin intermediul tehnologiilor online**, inclusiv campanii de dezinformare, restricții și suspendări sponsorizate de stat, discursuri de incitare la ură, microdirecționarea ilegală a mesajelor către cetățeni cu încălcarea drepturilor la viață privată și la protecția datelor, precum și evitarea unui control efectiv al finanțării mesajelor politice. Internetul a constituit o forță pozitivă pentru democratizare; cu toate acestea, modelul economic al platformelor digitale a contribuit în același timp și la aceste provocări.

6. Prin urmare, Consiliul convine să continue elaborarea unui răspuns comun la aceste provocări, care să fie practic și să se bazeze pe cooperarea strânsă între instituțiile UE și statele membre. Având în vedere că procesele de consolidare a democrației se desfășoară într-o varietate de contexte, instituțiile UE și statele membre vor promova tendințele pozitive și le vor contracara pe cele negative, punând accentul pe următoarele aspecte:

- a) Valorizarea eforturilor de punere în aplicare a Agendei 2030 și în special a obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) 10 și 16 pentru a promova și a susține în mod cuprinzător guvernanta democratică, drepturile omului, statul de drept, asumarea răspunderii și procesul decizional participativ și incluziv și asigurarea coerenței cu eforturile UE de a soluționa problema inegalității. Combaterea inegalității este esențială pentru restabilirea încrederii în democrație și în instituțiile acesteia.
- b) Promovarea participării depline a tuturor, fără discriminare, și, în acest context, depunerea unor eforturi deosebite și specifice pentru a sprijini participarea și reprezentarea sporită a femeilor și a tinerilor, precum și interesul acestora în viața publică și politică.

- c) Consolidarea și sprijinirea capacităților parlamentelor și (în mod imparțial) ale partidelor politice, la nivel național și subnațional, astfel încât acestea să-și joace rolul esențial în societățile democratice.
- d) Consolidarea și sprijinirea societății civile locale și internaționale și a mediului propice acesteia, ca pilon esențial al unei democrații pluraliste și incluzive. O atenție deosebită ar trebui acordată sprijinirii apărătorilor drepturilor omului, în special femeilor care apără drepturile omului.
- e) Consolidarea eforturilor de a sprijini și a proteja mass-media liberă și independentă, offline și online, inclusiv prin promovarea siguranței jurnaliștilor și sprijinirea unui mediu propice.
- f) Sprijinirea eforturilor de consolidare a statului de drept, a integrității democratice și a asumării răspunderii prin consolidarea separării puterilor, accesul la justiție și dreptul la un proces echitabil pentru toți, combaterea impunității și a corupției.
- g) Sprijinirea și încurajarea educației civice și a educației în domeniul mass-mediei online, drept contribuție necesară pe termen mediu și lung la reziliența democrațiilor de astăzi, și promovarea utilizării tehnologiilor online în consolidarea participării democratice, a asumării responsabilității și a accesului la informații.
- h) Sprijinirea țărilor în eforturile lor de a se asigura că normele care reglementează alegerile și democrația offline pot fi aplicate în mod efectiv online, valorificând propriile eforturi depuse de UE în această privință, inclusiv pachetul electoral al Comisiei și rețeaua europeană de cooperare în materie de alegeri, Planul de acțiune împotriva dezinformării, Codul de bune practici privind dezinformarea, precum și Recomandarea Consiliului Europei privind standardele pentru votul electronic și practicile elaborate în cadrul mecanismului de reacție rapidă al G7.

- i) Promovarea unor procese electorale mai incluzive și mai credibile prin observarea alegerilor de către UE, prin sprijinirea observatorilor electorali naționali și prin consolidarea eforturilor colective necesare pentru a sprijini și a încuraja punerea în practică a recomandărilor misiunilor electorale ale UE și ale OSCE, precum și abordarea noilor provocări în procesul de observare a alegerilor, colaborând totodată cu comunitatea internațională de observare a alegerilor.
 - j) Consolidarea coordonării deja strânse cu organizațiile multilaterale, internaționale și regionale, crearea unor parteneriate globale solide pentru sprijinirea democrației și punerea în aplicare a obiectivelor din cadrul ODD 16.
 - k) Promovarea unei transparențe sporite a proceselor democratice, în special a finanțării campaniilor politice și tematiche de către diferite persoane sau entități.
 - l) Capacitatea de a acționa rapid ca răspuns la deteriorarea drastică sau la îmbunătățirea semnificativă a situației democratice în diferite țări, atât la nivel politic, cât și prin intermediul unor alocări adecvate de fonduri.
 - m) Promovarea unei abordări pe termen lung, mai flexibilă, inovatoare și sensibilă la conflicte, pentru sprijinirea democrației, și, în acest context, încurajarea și sprijinirea activității Fondului European pentru Democrație și a altor organizații care lucrează în acest fel.
 - n) Consolidarea promovării valorii democrației drept bun public global și universal, precum și consolidarea comunicării publice în acest sens.
7. Consiliul așteaptă cu interes dezbateri suplimentare privind situația democrației în întreaga lume și activități periodice ale UE în acest domeniu.
-